

ข้อสังเกตจากการตรวจสอบ

ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน โดยสำนักตรวจเงินแผ่นดินจังหวัดยะลา ได้ตรวจสอบรายงานการเงิน องค์การบริหารส่วนตำบลกาญจนาภิเษก อำเภอรามัน จังหวัดยะลา ประจำปีงบประมาณ 2561 ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2560 ถึงวันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2561 ในการตรวจสอบได้ถือยอดยกมาในบัญชี ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2560 เป็นหลัก ปรากฏว่ามีข้อสังเกต ดังนี้

1. การบัญชี

1.1 งบทรัพย์สินไม่มีรายละเอียดให้ตรวจสอบและแสดงรายการทรัพย์สิน ซึ่งองค์การบริหาร ส่วนตำบลกาญจนาภิเษก ไม่ได้ใช้ประโยชน์โดยตรง

จากการตรวจสอบงบทรัพย์สิน พบว่า ณ วันที่ 30 กันยายน 2561 งบทรัพย์สินแสดง ยอดคงเหลือจำนวน 25,457,769.52 บาท ไม่มีรายละเอียดทรัพย์สินให้ตรวจสอบ งบทรัพย์สินแสดง รายการทรัพย์สินซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลกาญจนาภิเษก ไม่ได้ใช้ประโยชน์โดยตรง ได้แก่ ประเภท สาธารณะ จำนวนเงิน 1,140,000 บาท ประเภททั่วไป จำนวนเงิน 5,402,100 บาท และประเภท สาธารณูปโภค จำนวนเงิน 498,590 บาท ซึ่งเป็นการปฏิบัติไม่เป็นไปตามหนังสือกรมส่งเสริมการ ปกครองท้องถิ่น ที่ มท 0808.4/ว 2431 ลงวันที่ 7 สิงหาคม 2560 เรื่อง แบบบัญชี ทะเบียน และรายงาน การเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การปฏิบัติดังกล่าวทำให้การควบคุมทรัพย์สินไม่เป็นไปตามข้อเท็จจริงและอาจทำให้ ทรัพย์สินของทางราชการสูญหายได้

ข้อเสนอแนะ

ให้ผู้บริหารสั่งการเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบตรวจสอบรายการทรัพย์สินดังกล่าว ว่ามีประเภท ใดที่องค์การบริหารส่วนตำบลกาญจนาภิเษกไม่ได้ใช้ประโยชน์โดยตรง ให้ปรับปรุงรายการให้ถูกต้อง และ จัดทำรายละเอียดประกอบงบทรัพย์สินแต่ละประเภทให้ถูกต้องครบถ้วนต่อไป

1.2 บัญชีเงินรับฝากเงินทุนโครงการเศรษฐกิจชุมชนมียอดคงเหลือ จำนวนเงิน 560,017.65 บาท อยู่ในบัญชีเงินฝากธนาคารบัญชีเงินทุนโครงการเศรษฐกิจจำนวนเงิน 560,017.65 บาท และบัญชีลูกหนี้เงินทุนโครงการเศรษฐกิจชุมชน จำนวนเงิน 370,000 บาท รวมเป็นเงิน 930,017.65 บาท ผลต่างจำนวนเงิน 370,000 บาท เนื่องจากบันทึกบัญชีลูกหนี้เงินทุนโครงการเศรษฐกิจชุมชนคู่กับ บัญชีเงินสะสม ทำให้บัญชีเงินรับฝากเงินทุนโครงการเศรษฐกิจต่ำไป และบัญชีเงินสะสมสูงไป จำนวน เงิน 370,000 บาท เป็นการไม่ปฏิบัติตามหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท 0808.4/ว 2431 ลง วันที่ 7 สิงหาคม 2561 เรื่อง แบบบัญชี ทะเบียน และรายงานการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ข้อเสนอแนะ

ให้สั่งการเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบตรวจสอบรายการดังกล่าวและปรับปรุงบัญชีให้เป็นไปตามหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นดังกล่าวโดยเคร่งครัด

2. การเงิน

ลูกหนี้ค่าภาษีค้างชำระนานเกินระยะเวลาอันสมควร

จากการตรวจสอบพบว่า เมื่อวันที่ 30 กันยายน 2561 มีลูกหนี้ค่าภาษีบำรุงท้องที่ค้างชำระ ตั้งแต่ปี 2553 – 2561 จำนวน 2,738 ราย รวมเป็นจำนวนเงิน 55,231.40 บาท การปล่อยให้ลูกหนี้ค้างนาน เป็นการปฏิบัติไม่เป็นไปตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0313.6/ว 0208 ลงวันที่ 21 มกราคม 2541 เรื่องการเร่งรัดจัดเก็บรายได้และลูกหนี้ค้างชำระ และการจำหน่ายหนี้สูญ และหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0808.3/ว 3431 ลงวันที่ 19 ตุลาคม 2552 เรื่อง แนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งผลกระทบอาจทำให้จัดเก็บไม่ได้ หรือขาดอายุความตามกฎหมาย อาจทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลกาญจนาบ่อเกาะได้รับความเสียหาย

ข้อเสนอแนะ

1. ให้พิจารณาสั่งการเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบเร่งรัดจัดเก็บลูกหนี้ค้างชำระ ควบคุมกำกับดูแลและติดตามผลการดำเนินการตามกฎหมายโดยถือปฏิบัติตามหนังสือกระทรวงมหาดไทยดังกล่าวโดยเคร่งครัด
2. กรณีพบว่าเจ้าหน้าที่ดำเนินการไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์หรือดำเนินการล่วงเลยระยะเวลาอันสมควรตามที่กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับหรือมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกำหนด ให้ผู้บริหารพิจารณาดำเนินการเข้มงวดในการใช้มาตรการตามกฎหมายกำกับ ควบคุม ติดตามตรวจสอบหรือบังคับบัญชาให้เกิดการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ อันเป็นผลรวมความรับผิดชอบของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลกาญจนาบ่อเกาะ

3. เงินนอกงบประมาณ

เงินรับฝากลูกหนี้เงินทุนโครงการเศรษฐกิจชุมชนผิวน้ำชำระหนี้และจำนวนเงินที่ฝากธนาคารไม่ได้ดำเนินการตามวัตถุประสงค์เป็นเวลานาน

จากการตรวจสอบบัญชีเงินรับฝากเงินทุนโครงการเศรษฐกิจชุมชน พบว่า สถานะภาพของการดำเนินโครงการ มีเงินรับฝากเงินทุนโครงการเศรษฐกิจชุมชนทั้งสิ้น 560,017.65 บาท ส่วนหนึ่งได้สิ้นสุดการปฏิบัติตามสัญญาเงินกู้ และผู้ชำระเงินคืนมาเก็บไว้ในบัญชีเงินฝากธนาคาร “บัญชีเงินทุนโครงการเศรษฐกิจชุมชนองค์การบริหารส่วนตำบลกาบอเกาะ” รวมดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารคงเหลือทั้งสิ้นจำนวน 560,017.65 บาท และผูกพันอยู่ตามสัญญาเงินกู้เงินทุนโครงการเศรษฐกิจชุมชนมีสถานะผิดนัดชำระหนี้คงเหลือจำนวน 370,000 บาท (รายละเอียดแนบ) ส่วนจำนวนเงินทุนที่อยู่ในบัญชีเงินฝากธนาคารบัญชีเงินทุนโครงการเศรษฐกิจชุมชนมีสภาพที่กลุ่มอาชีพหรือกลุ่มเกษตรกรไม่ได้กู้ยืมหมุนเวียนเพื่อไปพัฒนาอาชีพตามวัตถุประสงค์โครงการมาเป็นเวลานาน

การดำเนินงานโครงการเศรษฐกิจชุมชน เป็นโครงการของรัฐบาลในความรับผิดชอบของกระทรวงมหาดไทยโดยกรมการปกครอง เป็นหน่วยรับงบประมาณ และสภาตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นหน่วยปฏิบัติ ในลักษณะเงินทุนหมุนเวียน ดังนั้นกระบวนการ หลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และการติดตาม ควบคุม ความสัมพันธ์ของหลักการโครงการจึงเกิดขึ้น 2 คู่ความสัมพันธ์ ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการดำเนินงานโครงการเศรษฐกิจชุมชน พ.ศ.2541 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ดังนี้

1. ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐโดยกรมการปกครองกับองค์การบริหารส่วนตำบล คือ องค์การบริหารส่วนตำบลรับเงินงบประมาณของกรมการปกครองมาบริหารแทน ในลักษณะเงินรับฝาก เพื่อให้กลุ่มอาชีพหรือกลุ่มเกษตรกรกู้ยืมโดยไม่คิดดอกเบี้ยเว้นแต่ผิดนัดชำระหนี้ หากการบริหารหรือดำเนินการแทนแล้วเกิดความเสียหายแก่เงินงบประมาณของกรมการปกครอง องค์การบริหารส่วนตำบลต้องตั้งงบประมาณจากรายได้ชดใช้เงินทุนโครงการเศรษฐกิจชุมชน

2. ความสัมพันธ์ระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลในฐานะนิติบุคคลทำสัญญาแทนกรมการปกครองกับกลุ่มอาชีพหรือกลุ่มเกษตรกรผู้กู้ยืมเงินทุนโครงการเศรษฐกิจชุมชน ตามสัญญาการกู้ยืมเงินที่มีวงเงินไม่เกิน 300,000 บาท โดยไม่คิดดอกเบี้ยแต่หากผิดนัดชำระหนี้ในแต่ละงวดการส่งใช้ต้นเงินกู้กลุ่มอาชีพหรือกลุ่มเกษตรกรผู้กู้ต้องเสียดอกเบี้ยระหว่างผิดนัดชำระหนี้ในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปีตามกฎหมาย ผลของความสัมพันธ์ถ้าหากกลุ่มอาชีพหรือกลุ่มเกษตรกรปฏิบัติตามสัญญาได้ครบถ้วน ก็สามารถทำโครงการใหม่กู้ยืมได้อีกในลักษณะเงินทุนหมุนเวียนและหากเงินทุนมีดอกเบี้ยผิดนัดชำระหนี้ เงินอุดหนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือเงินบริจาคก็ทำให้เงินทุนโครงการเศรษฐกิจชุมชนมีจำนวนเงินเพิ่มขึ้นจากที่ได้รับจากงบประมาณหรือที่รัฐบาลอุดหนุนและมีผลให้กลุ่มอาชีพหรือกลุ่มเกษตรกรสามารถมีจำนวนเงินทุนเพิ่มขึ้นในการพัฒนาอาชีพ

การดำเนินการเกี่ยวกับลูกหนี้ผิวน้ำค้ำชำระหนี้โครงการเงินทุนเศรษฐกิจชุมชนดังกล่าว เป็นหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลกาญจนบุรี และถือว่าเป็นเรื่องสำคัญที่ต้องดำเนินการเร่งรัดให้ กลุ่มอาชีพหรือกลุ่มเกษตรกรผู้กู้ชำระคืนโดยพลัน และหากไม่มีการชำระหนี้องค์การบริหารส่วนตำบลกาญจนบุรี ต้องรับผิดชอบความเสียหาย (ต้นเงินกู้และดอกเบี้ยผิวน้ำ) ของเงินทุนโครงการเศรษฐกิจชุมชน ทั้งนี้โดยการตั้งงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลกาญจนบุรีในโอกาสแรกที่จะดำเนินการตั้ง งบประมาณใช้ได้ กับทั้งยังมีหน้าที่เร่งรัดการชำระหนี้และแจ้งผู้กู้ให้ชำระดอกเบี้ยระหว่างผิวน้ำชำระหนี้ ในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปีด้วย และดำเนินคดีตามกฎหมายไม่ให้ขาดอายุความ อันเป็นหน้าที่ที่ต้องใช้สิทธิ เรียกร้องตามสัญญา การใช้สิทธิทางศาล การปล่อยให้มีลูกหนี้ผิวน้ำค้ำชำระล่วงเลยเวลาเกินสมควร จึง เป็นการปฏิบัติไม่เป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการดำเนินงานโครงการเศรษฐกิจชุมชน พ.ศ.2541 ข้อ 24 ส่งผลกระทบอาจก่อความเสียหายแก่องค์การบริหารส่วนตำบลกาญจนบุรี ในจำนวน เงินที่องค์การบริหารส่วนตำบลกาญจนบุรีอาจมีภาระรับผิดชอบต้องตั้งงบประมาณค่าใช้จ่ายเงินทุนโครงการ เศรษฐกิจชุมชน จากจำนวนหนี้ที่ค้างชำระ (ต้นเงินกู้และดอกเบี้ยผิวน้ำ) และอาจเสียค่าใช้จ่ายในการ ดำเนินการใช้สิทธิเรียกร้องตามสัญญาและการใช้สิทธิทางศาล

ข้อเสนอแนะ

1. ให้ดำเนินการตรวจสอบสัญญาเงินกู้โครงการเศรษฐกิจชุมชนทุกสัญญาและจัดทำข้อมูล แต่ละรายสัญญา จำนวนเงินกู้ จำนวนเงินรับชำระต้นเงินกู้ จำนวนเงินดอกเบี้ยผิวน้ำสะสม และจำนวน เงินรับชำระดอกเบี้ยผิวน้ำจนถึงสิ้นงวดประจำปีงบประมาณ 2561
2. ให้ดำเนินการตรวจสอบว่าได้เคยตั้งงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลกาญจนบุรี ชดเชยเงินทุนโครงการเศรษฐกิจชุมชนกี่ครั้ง แต่ละครั้งเป็นการชดเชยต้นเงินกู้รวมทั้งดอกเบี้ยผิวน้ำของ สัญญาเงินกู้ฉบับใด รวมทั้งสิ้นที่ได้ตั้งงบประมาณชดเชยจนถึงสิ้นงวดประจำปีงบประมาณ 2561
3. ให้ตรวจสอบการดำเนินการเร่งรัดการชำระหนี้ การดำเนินการตามกฎหมายกล่าวคือ การใช้สิทธิเรียกร้องตามสัญญาหรือการใช้สิทธิทางศาลไปแล้วอย่างไร ทั้งนี้ในกระบวนการใช้สิทธิตาม สัญญาหรือใช้สิทธิทางศาล ควรปรึกษาสำนักงานอัยการจังหวัดยะลา เพื่อดำเนินการตามกฎหมายต่อไป
4. ให้พิจารณาดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงในกระบวนการบริหารเงินทุนโครงการ เศรษฐกิจชุมชนและการบริหารสัญญาเงินกู้ยืม และหากพบว่ามี ความเสียหายแก่องค์การบริหารส่วนตำบล กาญจนบุรีก็ให้ดำเนินการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้ชดเชยความเสียหายแก่องค์การบริหารส่วนตำบล กาญจนบุรี ที่อาจต้องตั้งงบประมาณชดเชยความเสียหายเงินทุนโครงการเศรษฐกิจชุมชนไปแล้วด้วย ทั้งนี้ ใน กระบวนการดำเนินการสอบข้อเท็จจริงหากมีกรณีปัญหาอุปสรรค ก็ควรหาวิธีผู้มีหน้าที่และอำนาจควบคุม กำกับ จนถึงกระทรวงมหาดไทยแก้ปัญหาต่อไป

5. ให้พิจารณาสภาพการดำเนินการตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการดำเนินงานโครงการเศรษฐกิจชุมชน พ.ศ.2541 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ยังมีความจำเป็นที่ต้องดำเนินโครงการต่อไปหรือมีปัญหาอุปสรรคที่ไม่อาจดำเนินโครงการต่อไปได้ ก็ให้ตั้งเรื่องเสนอปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไขให้กรมการปกครองในฐานะเป็นหน่วยรับงบประมาณแผ่นดินและควบคุมดูแลบัญชีเงินทุนโครงการเศรษฐกิจชุมชน โดยเสนอผ่านผู้มีหน้าที่และอำนาจควบคุม กำกับ จนถึงกระทรวงมหาดไทยแก้ปัญหาต่อไป ทั้งนี้หากมีเหตุตามข้อเสนอนะ 4 ก็ควรนำเสนอไปในคราวเดียวกัน

(ลงชื่อ) ว่าที่ร้อยเอก บุญมา แก้วล้วน
ผู้อำนวยการสำนักตรวจเงินแผ่นดินจังหวัดยะลา

(ลงชื่อ) นางจิตภา ปลาดศรี
นักวิชาการตรวจเงินแผ่นดินชำนาญการ